

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

Дисертація Левітіної Ліни Валеріївни на тему «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.) та п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167, Постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341).

1. Актуальність дослідження та його зв'язок із планами наукових робіт установи.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що останнім часом Україна вступила на шлях модернізації дошкільної освіти, що передбачає збільшення академічної, фінансової і організаційної автономії закладу дошкільної освіти, що передбачає децентралізацію управління закладом дошкільної освіти, тобто надання освітнім установам більшої самостійності у своїй організаційній і господарчій діяльності. Зазначене висуває перед керівниками закладів дошкільної освіти завдання щодо реалізації стратегічних змін передбачених реформою системи дошкільної освіти України, а отже розвитку стратегічної компетентності керівників закладів дошкільної освіти.

Дисертація відповідає основним напрямам досліджень науково-дослідної лабораторії інноваційних методів навчання та кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університету імені Альфреда Нобеля», проведених у межах комплексних наукових тем «Модернізація професійно-педагогічної освіти в Україні в умовах інтеграції до світового освітнього простору» (державний реєстраційний номер 0112U002287) і «Теоретичні та методичні засади моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції» (державний реєстраційний номер 0717U004331). Тему затверджено вченою радою ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (протокол № 11 від 20 грудня 2022 р.).

2. Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених в дисертації. Дисертація є завершеною науковою працею, виконаною особисто дисертанткою у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові наукові положення та висновки, сукупність яких кваліфікується як вагомий внесок у розвиток професійної освіти України. Основні результати дисертаційної роботи одержано автором самостійно.

3. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень і рекомендацій. Обґрунтованість та достовірність наукових результатів та висновків, одержаних у дисертаційній роботі Левітіної Ліни Валеріївни, забезпечені використанням сучасних теоретичних та емпіричних методів науково-педагогічних досліджень, зокрема методів математичної статистики для визначення статистичної значущості отриманих у ході експерименту результатів.

4. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: *уперше* здійснено цілісний аналіз проблеми розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти у педагогічній теорії та освітній практиці; обґрунтовано сутність поняття «стратегічна компетентність керівника закладу дошкільної освіти» як інтегрованого професійно особистісного утворення, в якому спрямованість на стратегічні зміни, стратегічні знання, уміння і комунікація, а також розуміння власного місця у стратегічному розвитку закладу дошкільної освіти виступають як джерело ефективної стратегічної діяльності; визначено зміст і структуру стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти (стратегічна спрямованість, стратегічне мислення, стратегічні вміння, стратегічна комунікація і стратегічна ідентичність); виокремлено критерії (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, комунікативний, особистісний); показники та рівні розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти (репродуктивний, адаптивний, конструктивний, творчий); розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти; визначено і обґрунтовано методологічні підходи розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти (діалектичний, аксіологічний, системний, синергетичний, акмеологічний, андрагогічний, компетентнісний, особистісно-діяльнісний підходи); *уточнено* зміст ключових понять дослідження, а саме: «компетентність», «стратегія», «стратегічне управління», «стратегічна компетентність», «педагогічні умови розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної освіти»; *подальшого розвитку* набули зміст, форми і методи розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти.

5. Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у тому, що розроблено, апробовано й впроваджено в процес післядипломної освіти керівників закладів дошкільної освіти дистанційний курс «Стратегічне управління закладом дошкільної освіти», який включає такі методи і форми роботи: тренінгові заняття «Стратегічний аналіз внутрішніх ресурсів закладу дошкільної освіти», «Стратегічний аналіз зовнішнього середовища закладу дошкільної освіти», «Формування стратегії в закладі дошкільної освіти», «Реалізація стратегії розвитку закладу дошкільної освіти», виконання проєктів «Словник зі стратегічного управління», «Аналіз конкурентів серед закладів

дошкільної освіти», організаційно-діяльнісні ігри «Модель керівника-стратега закладу дошкільної освіти», «Ідеальні та реальні умови стратегічного управління у закладі дошкільної освіти», «Створення стратегії взаємодії з батьками дошкільнят в умовах війни»; дискусійний клуб «Сучасні стратегії розвитку закладу дошкільної освіти», який включає в себе такі методи і форми роботи: презентації з елементами групової дискусії «Система стратегічного управління: що це таке і навіщо потрібне закладам освіти», «Дискусійні питання щодо сутності стратегії розвитку закладу дошкільної освіти», «Стратегічні комунікації в системі управління закладом освіти», дебати «Стратегія розвитку закладу дошкільної освіти: чого чекати керівникам?», конференція «Наукові, практичні та педагогічні засади стратегії розвитку закладу дошкільної освіти в Україні у повоєнний період»; підбірка інтернет-ресурсів сервісів для дистанційного навчання.

Положення та висновки дисертаційної роботи можуть бути використані в наукових дослідженнях, при викладанні курсів зі стратегічного управління і планування, освітнього менеджменту, у розробці програм із підготовки майбутніх керівників в умовах магістратури, у підвищенні кваліфікації керівників закладів освіти в умовах післядипломної освіти.

6. Апробація результатів дослідження й повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження репрезентовано в доповідях і повідомленнях на міжнародних науково-практичних конференціях: «Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень» (м. Дніпро, 2023), «Наука і освіта в глобальному та національному вимірах: виклики, загрози, перспективи розвитку» (Полтава – Лубни – Миргород, 2023), «The current state of development of world science: characteristics and features» (м. Лісабон, Португалія, 2023), «Modern problems of science, education and society» (м. Київ, 2023), «Практична психологія у сучасному вимірі» (м. Дніпро, 2023, 2024), «Modernization of science and its influence on global processes» (м. Берн, Швейцарія, 2024), «Perspectives of contemporary science» (м. Львів, 2024).

Результати та висновки виконаної роботи обговорено на інтерактивному методологічному он-лайн семінарі молодих дослідників «Компетентнісні засади освітнього процесу в умовах впровадження інновацій: вітчизняний та міжнародний досвід (Житомир – Полтава – Київ, 2023), засіданнях кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи, щорічних звітних науково-практичних конференціях професорсько-викладацького складу Університету імені Альфреда Нобеля (упродовж 2023–2024 рр.).

Основні положення та результати дослідження **впроваджено** в освітній процес ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (акт впровадження № 550 від 19.09.2024 р.), Інституту післядипломної освіти і менеджменту Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди (акт впровадження № 17 від 12.06.2024 р.), Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (акт впровадження № 01-04/700 від 17.09.2024 р.), а також у діяльність громадських організацій у м. Дніпро:

Дніпровське міське об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка (довідка про впровадження № 7/08 від 07.08.2024 р.), ГО Інститут соціального проєктування (довідка про впровадження № 409 від 04.09.2024 р.).

Публікації. Основні теоретичні положення й висновки дослідження відображено у 10 публікаціях, з яких: 4 статті у провідних наукових фахових виданнях України (3 з них – одноосібні), внесених до міжнародних наукометричних баз, 1 стаття у співавторстві у журналі, який входить до наукометричної бази Web of Science, 5 тез доповідей у збірниках матеріалів міжнародних конференцій.

Особистий внесок здобувача. Усі наукові результати, які викладено у дисертації, одержано автором самостійно. Особистий внесок в роботах, опублікованих у співавторстві, полягає в розкриті методи і технології формування стратегічної компетентності майбутніх фахівців, які визначають і обґрунтовують закордонні фахівці [Левітіна Л.В., Завізіон К.Г. Методи і технології формування стратегічної компетентності майбутніх фахівців]; обґрунтовано організації навчального процесу в умовах післядипломної освіти [Anosova A., Levitina L., Lupak N., Korniiichuk O. & Deineha O. Methods of developing management competencies of education workers in postgraduate education].

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

1. **Левітіна Л.В.** Стратегічна компетентність як визначник професійної компетентності майбутнього фахівця. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*, 2023. № 2 (26). С. 83–91. DOI: 10.32342/2522-4115-2023-2-26-9
2. **Левітіна Л.В., Завізіон К.Г.** Методи і технології формування стратегічної компетентності майбутніх фахівців. *Актуальні питання у сучасній науці*, 2024. № 4 (22). С. 965–975. DOI: [10.52058/2786-6300-2024-4\(22\)-965-975](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4(22)-965-975)
3. **Левітіна Л.В.** Критерії, показники та рівні розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти. *Наукові інновації та передові технології*, 2024. № 9 (37). С. 932–941. DOI: [10.52058/2786-5274-2024-9\(37\)-932-941](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-9(37)-932-941)
4. **Левітіна Л.В.** Визначення педагогічних умов розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти. *Перспективи та інновації науки*, 2024. № 9 (43). С. 320–333. DOI: 10.52058/2786-4952-2024-9(43)-320-333

Статті у наукових виданнях інших держав, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

5. Anosova A., **Levitina L.**, Lupak N., Korniiichuk O. & Deineha O. Methods of developing management competencies of education workers in postgraduate

education. *Amazonia Investiga*, 2023. No. 12(66). Pp. 335–346.
<https://doi.org/10.34069/AI/2023.66.06.31> (*Web of Science*)

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. **Левітіна Л.В.** Стратегічна компетентність у контексті сучасних українських наукових досліджень. *Modern problems of science, education and society: Proceedings of the the 10th International scientific and practical conference* (December 4–6, 2023). Kyiv, 2023. С. 771–774.

7. **Левітіна Л.В.** Стратегічна компетентність керівника закладу дошкільної освіти у нормативних документах сфери освіти. *The current state of development of world science: characteristics and features: proceedings of the VI International Scientific and Theoretical Conference* (December 15, 2023). Lisbon, Portuguese Republic, 2023. С. 220–221.

8. **Левітіна Л.В.** У чому різниця між «мислити стратегічно» і «думати стратегічно»? *Практична психологія у сучасному вимірі: матер. XV Міжнар. наук.-практ. конф. науковців та студентів* (м. Дніпро, 26 березня 2024 р.). Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. С. 168–169.

9. **Левітіна Л.В.** Стратегічна ідентичність як компонент стратегічної компетентності керівників закладу дошкільної освіти. *Modernization of science and its influence on global processes: proceedings of the VI International Scientific and Theoretical Conference* (September 20, 2024). Bern, Swiss Confederation: International Center of Scientific Research, 2024. С. 133–134.

10. **Левітіна Л.В.** Діагностичний інструментарій визначення стану розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти. *Perspectives of contemporary science: theory and practice: proceedings of the 8th International scientific and practical conference* (September 16–18, 2024). Lviv, 2024. pp. 21–27.

7. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. За змістом дисертаційна робота Левітіної Ліни Валеріївни на тему «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» повністю відповідає спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

8. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано грамотною українською мовою, стиль викладення матеріалу відповідає прийнятому в науковій літературі.

9. Рекомендація дисертації до захисту з урахуванням наукової зрілості пошукувача.

Дисертаційна робота Левітіної Ліни Валеріївни «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) відповідає вимогам до дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки

України від 12.01.2017 №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.) та п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 № 167, Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341).

ВИСНОВОК

Ознайомившись із дисертацією Левітіної Ліни Валеріївни «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» та науковими публікаціями, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також взявши до уваги підсумки фахового семінару, вважаємо, що:

1. Дисертаційна робота «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» дисертантки Левітіної Ліни Валеріївни відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

2. Л.В. Левітіною опубліковано по темі дисертації 10 наукових праць, які розкривають основний зміст дисертації, відображають наукову новизну отриманих результатів і відповідають вимогам пунктів 9, 11, 12 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167.

3. Дисертаційна робота Левітіної Ліни Валеріївни «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» на здобуття ступеня доктора філософії у галузі 01 Освіта за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) відповідає вимогам до дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341).

4. Рекомендувати вченій раді ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» розглянути у якості опонентів за дисертацією Левітіної Ліни Валеріївни на тему «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» таких науковців:

– Мешко Галину Михайлівну, докторку педагогічних наук, професорку, завідувачку кафедри педагогіки та менеджменту освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, МОН України;

– Набоку Ольгу Георгіївну, докторку педагогічних наук, професорку, професорку кафедри управління та адміністрування, першу проректорку з науково-педагогічної роботи Донбаського державного педагогічного університету.

5. Дисертація Левітіної Ліни Валеріївни на тему «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» може бути рекомендована до захисту на здобуття науково ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на міжкафедральному семінарі, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»

Н.П. Волкова

Секретар, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля»

Г.Ю. Вошколуп

